

Mida tähendab olla kodanik?

Hea kodanik on see, kes on ära tundnud oma koha teiste inimeste hulgas ja aegade järgnevuses. Hea kodanik on iseseisev ega raja oma toimetulekut teiste – olgu ligimeste või riigi – lakkamatule abile ja toetusele. Samas on ta hooliv ja tähelepanelik, märkamaks neid, kes tööpoolest tuge vajavad, ja osates abi anda just siis, kui seda vajatakse.

Hea kodanik ei oota käsku ega ässitust, et midagi tarvilist korda saata. Täna Eesti on jõudsalt lähenemas vaba rahva normaalsele elupildile, kus ühiskonna toimimise põhimootoriks on inimeste elav omaalgatus. Naabrusvalve, külaliskumine, vabatahtlike liikumine, Teeme Ära või uuskasutus-võrgustik on näited kogu rahva elu soodsalt mõjutanud ettevõtmistest. Nendel algatustel on topelt-tähtsus: see, mis nad vahetult on

Hea kodanik ei oota käsku ega ässitust, et midagi tarvilist korda saata.

(metsad ja teeveered saavad puhata, vanad asjad uue elu jne) ja see, et nende kaudu levib ja tugevneb kodanikutunne, jõudes retoorika maailmast konkreetsesse igapäevaelu.

Ega hea kodanik ei tähendagi midagi muud kui lihtsalt tubli inimene: toimekas, oma võimeid ja eeldusi tajuv, neid arendav ja rakendav, teisi märkav ja tunnustav. Sellistel inimestel (ja mitte diktaatorite piitsadel porganditel) püsivad ka riigid. Ka Eesti riik. Nüüd juba 90 aastat. Jah, just 90 järjestikust aastat, sest kui räägime kodanik-olemisest, ei tule ka okupatsioonide aega kuidagi maha arvestada. Hea kodanik tubli inimese, ühiskonna alustala tähenduses ei pruugi olla tingimata isegi kodakondne riigis, kus ta oma igapäevast tublidust ilmutab. Ehkki mis oleks loomulikum kui see, et ta seda on. Kuid tunnistagem, et igaühel lihtsalt ei ole seda huvi, elades rahumeeli oma rohujuure-tasandi elu. Aeg annab arutust, pikalt ühes ruumis paikneajate elud ja huvid põimuvad niikui. Kiiruga kellelegi passi poolvägisi taskusse toppida oleks lihtsalt naeruväärne. Kodanikuühiskonna edasi arenedes jõuavad oma kodanik-olemise riikliku vormistamiseni just need, kes ka sūdames selleni on jõudnud.

Head kodanikupäeva!

Paul-Eerik Rummo,
Riigikogu liige

Aktuaalne

Rapla kavandab veekeskust

Uudis

Rae vallas ehitati sadu uusi lasteaiakohti

Välismaa

USAsse saab viisata

Kohalik elu

Aruküllas ehitatakse uus põhikool

FOTO: KROONIKA

Peaminister Andrus Ansip hinnangul on Eesti kõige olulisem lähituleviku eesmärk ühinemine euroalaga.

Euro kasutuselevõtt on Eesti jaoks ülioluline

Peaminister Andrus Ansip ütles novembri alguses Tartus riigiametnikele esinedes, et plaanib kokku kutsuda eurole ülemineku töörühma.

Töörühm hakkab jälgima Maastrichti kriteeriumide täitmist ja koordineerima Eesti ühinemist eurotsooniga. Riigi tippjuhtidest koosneva töörühma eesmärgiks on Eesti üleminek eurole lähiaastatel.

Võimalus tekib juba lähiaastail

„Eesti kõige olulisemaks sihiks on üleminek eurole,“ ütles peaminister ja nentis, et praegune olukord maailma majanduses on loonud selleks soodsama fooni. Prognooside kohaselt võib Eestil lähiaastatel tekkida võimalus inflatsioonikriteeriumi täitmiseks. Samas on majandussurutis te-

kitamas Eestile ohtu Maastrichti eelarvekriteeriumi täitmiseks. „Ülemineku eurole ei saa pidada isetäituvaks eesmärgiks,“ rõhutas Andrus Ansip ja lisas, et selle nimel tuleb tööd teha ka kõrgel poliitilisel tasandil.

Peaministri juhitud eurogrupi poliitilise töörühma kuulusid rahandusminister, majandus- ja kommuni-

katsiooniminister, koalitsiooni erakondade Riigikogu fraktsioonide esimehed ja samuti Eesti Panga president ning Kaubandus-Tööstuskoja president.

Eurogrupi juures hakkab tööle juhtrühm, kes tegeleb Maastrichti kriteeriumide täitmiseks vajalike tegevuste ettevalmistamise ja rakendamise koordineerimisega. Selle töö-

rühma juhiks on peaministri rahandusnõunik Aare Järvan.

Ka kohtumisel tuntud filantroobi ning rahandustegelase George Sorosega paar päeva pärast riigiametnike foorumit rõhutas Ansip, et Eesti kõige olulisem lähituleviku eesmärk on ühinemine euroalaga.

Inflatsioon alaneb

Sügisel Riigikogus esinenud Eesti Panga president Andres Lipstok kinnitas samuti, et tänavu oleme näinud selgeid märke hinnatõusu pidurdumisest. „2008. aasta teisel poolel ootame Eesti hinnakasvu edasist järkjärgulist aeglustumist. 2009. ja 2010. aastal prognoosime inflatsiooni langust vastavalt 5% ja 3,5% tasemele. 2010. aasta inflatsioon võib olla lähedal euro kasutuselevõtu seisukohalt olulisele Maastrichti kriteeriumi viitväärtusele,“ märkis Lipstok lisades, et eelduseks on siiski palkade ja tootlikkuse senisest suurem kooskõla – palkade kasvutempo aeglustumine peab jätkuma ning majanduse tootlikkus tervikuna tõusma.

Juhtkiri

Euro selgeks eesmärgiks

Eesti järgmiseks suureks eesmärgiks peab olema Euroopa ühisraha euro kasutusele võtmiseks vajalike nõuete täitmine. Kui varasemalt oli majanduse kiire kasvu tingimustes probleemiks eurokõlblikkuse kriteeriume ületav inflatsioonimäär, siis praegu on pigem küsitav, kas Eesti suudab eelarvedefitsiiti ohjata. Et selles kahtlusi poleks, on vaja eelarvekulutusi veelgi piirata.

Võimalused selleks on olemas. Esimestena tahaks nimetada laustoetuste ülevaatamist ja avaliku sektori kulutuste mõtetkuse hindamist. Lisaks vajab valitsus eelarve arutamise käigus selgemaid võimalusi raha operatiivsemalt suunata. Muutuvas majandusolukorras on aga tihti vajalik kiiresti vastu võtta otsuseid, mis rahakastust muudavad.

Loomulikult tuleb kulutuste piiramisel tagada, et Eesti eesmärgid – noorte perede toetamine, eakate kindlustunne, sisejulgeolek ja turvalisus selgelt tagatud oleksid.

.....

Euro kasutuselevõtt lihtsustaks ekspordi ja vähendaks valuutariski.

Samas ühe rahvusvahelise audiitorfirma poolt hiljuti tehtud erapooletu analüüs tõi välja küsitavused, mis seotud maavalitsuste ja nende kasutatava raha kulutamise mõttekusega. Just riigi ja omavalitsuste ülesannete selgem määratlemine, aga mitte buldooseri üle kaardi sõitmise meetodil kavandatav haldusreform, aitaks kaasa omavalitsuste koostöö parandamisele. Ja hoiaks kokku vahendeid. Riigi kulutuste kriitilise pilguga ülevaatamine on sama kasulik, kui ettevõttes või koduski aeg-ajalt inventuuri tegemine.

Riigikogus Reformierakonna fraktsiooni juhtiva Keit Pentuse sõnul peab Reformierakonna fraktsioon tähtsaks peaministri juures tööd alustava eurogrupi kokkutulemist esimesel võimalusel.

Vajadust euro kiireks kasutuselevõtuks on rõhutanud ka ettevõtjad. See lihtsustaks veelgi ekspordi ja vähendaks valuutariski. Ka hiljuti parlamendi ees esinenud riigikontrolör Mihkel Oviir märkis, et euro kasutuselevõtt on väga oluline lähiaastate eesmärk. Riigikontrolöri tsitaadiga on paslik ka lõpetada: „Eesti riik on taas jõudnud ühte olulisse arengupunkti, kus otsustatakse aastakümneteks, mis meist saab. Kas jääme vinduma ja ainult iseenda ette nägemä, nagu puuris istuv kaagutav kana, või suudame tõusta kõrgemale ja näha maailma ja oma olukorda avaramalt – nii nagu näiteks see paistab kotkale.“

ETI

Kostivereel puudub selge arenguplaan

FOTO: ANDRUS UMBOJA

Ajalooline Kostivere mõisahoone vajab remonti.

Kostivere on ebatüüpiline väikeasula Tallinna linna kuldses ringis. Olles Jõelähtme valla suuruselt teine alevik, ei ole ta pälvinud sellist arengutoetust nagu linnalähedusest ning ajalooliselt kujunenud keskuse olemasolust eeldada võiks.

Kostiveres elab natuke rohkem kui 700 inimest ning asula on Tallinna kesklinnast pelgalt 20 km kaugusel. Kostiveres on näiliselt olemas kõik vajalik, seal on lasteaed ja põhikool, perearstikeskus, kauplus ja raamatukogu. Linna viib ühistransport ning rajatud on päevakeskus eakatele ja ruumid noortekeskuse tarbeks. Alevikus on ajalooline mõisahoone ning aleviku vahetus naabruses asub Kostivere karstiaala. See-ega võiks eeldada, et sellel asulal on tohtu arengueeldus, kuid millegipärast ei ole see realiseerunud.

Elanike arv väheneb

Kui vaadata Kostivere arengut Tallinna lähedusele omase arenduspiirkonna pilgu läbi, siis on rajatud vaid üks 25 väikeelamuga elamuarendus, mille müügikulutused ripuvad hiljutisest kinnisvarabuumist olenemata ikka järjekindlalt kinnisvaraportalide lehekülgedel üleval. Kostivere elanike arv on viimase viie aasta lõikes järjekindlalt vähenenud, 2003. aasta 814 elanikult on 2008. aasta jaa-

nuariks jõutud 723 registreeritud elanikuni. Paljud Kostivere inimesed räägivad, et Kostivere on muutunud läbisõiduhooviks, kuhu pidama ei jääda, see on platsdarm maapiirkondadest Tallinnasse elamaasumiseks. Samas kui kuhugi juba tullakse, siis miks sinna püsima ei taheta jääda?

Pole prestiižne

Kui näiliselt on kõik vajalik Kostiveres olemas, siis fassaadi taha vaadates hakkavad asjad lonkama. Nimelt ei ole Kostivere olnud kunagi Jõelähtme valla prioriteetide hulgas, millest tulenevalt tunnevad sealsed elanikud ennast tõrjutuna. Seetõttu ei ole Kostivere ka muutunud prestiižseks elupaigaks. Kostivere hetke kutsuvai-

maks teguriks on kindlasti heas korras olev lasteaed, kuid ka siin on omad probleemid, sest endiselt on lasteaia-

.....

Kostivere on muutunud läbisõiduhooviks, kuhu pidama ei jääda.

kohti vajaka. Suurimad murelapsed alevikus on halvas seisukorras olev koolimaja, kuhu aasta aastalt soovib oma lapsi õppima panna üha vähem kohalikke lapsevanemaid, ning realselt mittetoimiv ühistransport, samuti seisab aastaid räämas ajalooline mõisahoone ning noortekeskus on pelgalt tühjad ruumid. Seega lisaks prestiiži puudumisele on vajaka ka kaasaegselt elukeskkonnast. ETI

Kommentaar

Andrus Umboja, Jõelähtme vallavanem 2006-2007

Selleks, et Kostivere alevik muutuks tulinivikus eelistatud elupaigaks, on vaja esmalt selgeks teha, millisenä soovivad seda näha eelkõige seal elavad inimesed. Seda saab kõige mõistlikumal viisil selgitada läbi aleviku arengukava koostamise. Seejärel on vaja vallajuhtide soovi Kostiveresse enam rahaliselt panustada ning eelkõige suhtumise muutust nii vallajuhtide kui ka elanike eneste poolt.

Veekoguta Rapla kavandab veekeskust

FOTO: ERAKOGU

Riigikogulane Kalle Palling loodab, et peagi saavad raplalased kodulinnas ujuda.

Reformierakonna eesmärgiks on Raplasse veekeskuse rajamine, mis sisaldaks liuradasid, erinevaid basseine ja saunu. Selleks on olemas ka sobiv asukoht.

Riigikogu liige Kalle Palling sõnab, et kindlat plaani veel ei ole, kuid planeeritav Vesiroosi tervisepark oleks rajatavale veekeskusele väga hea koht, sest siin tekib terviklik ja kompaktne keskus. „Samas kui mõelda spaateenustele, on mõistlik teha koostööd ka Rapla Haiglaga. Mõlemal juhul jääb naabrusesse kool, mille õpilased saavad keskust kasutada kehalise kasvatus tundide ajal,“ rääkis Palling.

Basseinid ja atraksioonid

Pallingu sõnul peab veekeskuses kindlasti olema ujumisbassein. Kindlasti ei puuduks sealt ka lastebasseinid ja erinevad atraksioonid.

Reformierakonna Rapla piirkonna juhi Ain Täpsi sõnul on vajalik hinnata ka realsust. „See on pikaajaline projekt ja kindlasti on vaja leida part-

ner erasektorist, kuid meie kindel plaan on mõtte teoks teha,“ sõnas Täpsi.

Kalle Pallingu kinnitusele ühegi ettevõtjaga konkreetsete läbirääkimis-

teni veel jõutud ei ole, kuid võimalikke variante kaalutakse. „Plaanid on suured. Rapla veekeskus saab kindlasti olema väga läbimõeldud ja praktili-

ne ehitis, kus tegevust jagub kogu perele. Eraldi on vaja kaaluda spaakeskuse väljaarendamist,“ rääkis Palling.

Parlamendiliikme sõnul saab erakapitaalil olema projektis väga oluline osa, sest ainult kohaliku omavalitsuse rahaga ei ole võimalik nii suurt investeringut ette võtta. Vajaliku investeringu suurus ei ole praegu veel selge.

Keskus saagu parajalt suur

Kindlasti peaks Pallingu sõnul veekeskus saama nii suur, et see rahuldaks kohapealsete inimeste vajadused. „Eks kõikidel ehitistel on alati ikkagi optimaalne suurus ja tehniline lahendus. Enne konkreetset projekterimist on mõistlik külastada ja aega veeta teistes veekeskustes nii Eestis kui ka naabermaades ning seal nähtud kõrva taha panna ja oma plaanide tegemisel arvestada,“ lisas Palling.

Eesmärgiks on võetud, et veekeskus valmiks lähema viie-kuue aasta jooksul. „Oluline on Raplas enne uute projektidega alustamist pooleliolevad asjad lõpule viia,“ märkis Palling. ETI

Hiljuti valmis Jüris 120-kohaline Õie lasteaed.

Rae vald lahendas otsustavalt lasteaia- ja kooliprobleemid

Rae vald on viimastel aastatel otsustavalt lahendanud kooli- ja lasteaiakohtade nappusega seotud probleemid ning uusi ei peaks lähiaastatel tekkima.

Rae vallavolikogu esimehe Veigo Gutmanni sõnul oli lasteaia kohtade vajadus selge juba 2002. aastal ning sellega seoses võeti järgnevatel aastatel vastu konkreetsed otsused, kuidas olukorda parandada.

Jüri Gümnaasium ja uus lasteaed

Esmalt otsustati rekonstrueerida olemasolevad kolm lasteaeda. See töö lõpetati 2005. aastaks. Kogukulu koos sisustustöödega oli ligikaudu 50 miljonit krooni. Teiseks otsustati rekonstrueerida ja laiendada Jüri Gümnaasiumi. Projektis olid ka staadion, spordikeskus koos ujulaga, rahva- ja kooli raamatukogu. See maksis 132 miljonit krooni, millest riik andis 6

miljonit. Tööd said valmis esimeseks septembriks 2006. Kolmandaks otsustati 2008. aastaks juurde luua vähemalt 250 uut lasteaia kohta.

Kokkuvõttes on neid lisandunud 260 ja järgmisel aastal lisandub Peetri külas veel 120 kohta. „Seega suudame valda kahe aastaga rajada juurde 380 uut lasteaia kohta,“ sõnab Gutmann.

Kõige suurem osa sellest oli Õie lasteaia ehitamine 120 lapsele, mis maksis vallale kokku 69,2 miljonit krooni. Taaramäe lasteaia laiendus 80 lapsele, lisaks veel spordisaal, läks vallale maksma kokku 29 miljonit krooni. Lasteaia

Suudame valda kahe aastaga rajada juurde 380 uut lasteaia kohta.

Tõrke laiendus Assakule 60 lapsele koos spordisaaliga läks vallale maksma kokku 29 miljonit krooni.

Neljanda otsusena soovitakse 2009. aastaks kõik olemasolevad koolid korda teha. „Nagu öeldud, sai Jüri Güm-

Koolid ja lasteaiad

2009. aasta sügiseks on Rae vallas kokku kaasaegetes, uutest ja rekonstrueeritud ning värskest sisustatud majades:

Koolikohti	Lasteaiakohti
Jüri Gümnaasium 900 kohta	Pillerpall Vaidas 80 kohta
Peetri põhikool 400 kohta	Tõrke Jüris 120 kohta
Vaida põhikool 180 kohta	Tõrke filiaal Assakul 60 kohta
Lagedi põhikool 180 kohta	Taaramäe Jüris 200 kohta
Kokku 1660 kohta	Õie Jüris 120 kohta
	Peetri 120 kohta
	Kokku 700 kohta

naasium korda juba 2006. aastal. Lisaks lõpetati 2007. aastal Vaida põhikooli rekonstrueerimine,“ räägib Gutmann. Suur osa tööst on valmis ka Lagedi põhikoolis, kus järgmisel aastal on plaanis lõpetada sisetööd, fassaad, rajada spordihoone ning rekonstrueerida staadion.

Tulekul ka uus põhikool

Gutmanni sõnul on juba hetkel vajadus uue põhikooli järele ja see saab ka järgmiseks sügiseks lahendatud. „Siis on meil olemas mõistlikul hulgal reserv-

kohti lähiaastateks,“ sõnab Gutmann.

Jüri Gümnaasiumi laiendamisel tekkinud 200 uut õpilaskohta on tänaseks täis, aga probleem saab lahendatud, kui 2009. aasta sügisel valmib Peetri lasteaed-põhikool.

„Alates 2009. aasta sügisest peaks lasteaia- ja koolikohtade probleem vähemalt lähema seitsme aasta perspektiivis olema lahendatud, seda enam, et Uuesalus ja Järvekülas valmivad tõenäoliselt aastatel 2009-2010 eralasteaiad, mis on samuti vallavalitsuse töö tulemus. IET

Lühidalt

Kaberneemes palju sääsevaku

Jõelähtme vallas Kaberneemes on paljud majaomanikud sel sügisel avastanud, et muru kubiseb sadadest suurematest ja väiksematest vaglakogumitest, kirjutab Eesti Päevaleht.

Putukateadlase Mati Martini hinnangul on kohalikke ehmatanud vaglad suure tõenäosusega karus-sääskede vastsed. „Ilmselt on nad maast välja rohtu sööma pugunud või otsivad omale enne talve nukku-miskohta,“ rääkis Martin.

Putukateadlase kinnitusele sääsevastsed inimesi ega aiataimi ei ohusta.

Märjamaa peatänaval uus haljastus

Märjamaa peatänaval Pärnu maantee ääres röömutab silma uus, maitsekalt valitud haljastus, kirjutab Nädaline.

OÜ Haljastusteenused on sõidutee ja kõnnitee vahelisele nõlvale, mis seoses uue torustiku paigaldamisega lagedaks võeti, istutanud nii põõsaid kui ka puid, millest kõrgemad kasvavad 6-7meetriseks.

„Võib öelda, et peatänaval haljastustööd on tehtud igati korralikult ja tänavune tavatult soe sügisilmgi toetab uute taimede kasvukohal juurdumist,“ sõnas Märjamaa valla aednik Evelyn Mänd. „Kuigi võib öelda, et eks need ole tibus, mida loetakse kevadel,“ lisas ta, sest sügisel rajatud haljastuse üldilme ja säilimine selgub ikkagi alles eeloleval kevadel.

Saku sai täismõõtmises jalgpalliväljaku

Isadepäeval avati Sakus rekonstrueeritud koolistaadion, kus peeti ära ka jalgpallikohtumised.

Saku sai endale kaasaegse täismõõtmises jalgpalliväljaku, kus toimusid ka esimesed jalgpallivõistlused. Kohal viibisid Saku vallavanem Arvo Pärniste, Eesti Jalgpalli Liidu aupresident Peeter Küttis ja peatöövõtja Skanska EMV ASi esindaja Taimo Murer.

Saku koolistaadioni esimesed jalgpallivõistlused algasid isade ja poegade ning Raplamaa tüdrukute ja Saku poiste mängudega. Kell 17 toimus staadioni ametlik avamine, kus esinesid huvikeskuse tütarlaste ja poiste ansamblid ning seejärel algas suur jalgpallimatš Saku Jalgpalliklubi ja FC Balteco vahel, mis lõppes Saku Jalgpalliklubi 2:1 võiduga.

Saku koolistaadioni aväiritust toetasid Saku vallavalitsus, Saku valla

Saku jalgpalliväljaku õnnistasid sisse noored jalgpallurid.

spordikeskus, Saku huvikeskus, Saku Õlletehas ja Skanska EMV AS.

1980. aastatel ehitatud kooli staadion ei vastanud enam oma tehnilistelt parameetritelt kaasaegetele nõuetele. 2000. a alustati Saku Gümnaasiumi rekonstrueerimisega, mis 2002. a tipnes spordikeskuse ja ujula ehi-

tamisega gümnaasiumi kõrvale. 2008. a jõudis järg staadioni kätte.

Rekonstrueeritud Saku koolistaadionil on 8000m² suurune kunstmuru jalgpalliväljak ja asfaltkattega korvpalliväljak koos skatepargiga, tartaankattega jooksurada, kaugushüppe hoo-võturada ja jalgpalliväljaku turvaala.

Koolistaadioni jalgpalliväljakule on paigaldatud nõuetekohane valgustus.

Staadioni projekteeris E.J.L. Ehitusbüroo OÜ, valgustuse KH Energia Konsult. Peatöövõtja oli Skanska EMV AS ja järelevalvet teostas AS Taalri Varahaldus. Eelarvelisi vahendeid staadioni ehitamiseks oli 10,9 miljonit krooni. IET

Harju Elekter jätkuvalt kasumis

Kontserni Harju Elekter kolmanda kvartali puhaskasum oli 11,1 miljonit krooni ehk 0,7 miljonit eurot.

Kontserni kolmanda kvartali konsolideeritud müügitulu oli 226,9 miljonit krooni (14,5 miljonit eurot), mis oli 31,6 miljonit krooni (2,0 miljonit eurot) enam võrreldava kvartali näitajast. Üheksa kuu müügitulu jõudis 667,0 miljoni kroonini (42,6 miljoni euron), olles võrreldava perioodi näitajast 141,8 miljonit krooni (9,0 miljonit euro) võrra suurem. Vaatamata majanduses valitsevale madalseisule olid müügitulude kasvutempod kolmandas kvartalis 16% ja üheksa kuuga tervikuna 27%.

Keit Pentus jälgis jaanuaris Ameerikas presidendikandidaatide eelvalimisi.

Eesti suur partner saab uue presidendi

Ameerika Ühendriikides tehti novembri alguses ajalugu. Presidendivalimised tõid Valgesse Majja Barack Obama, kelle valimist jõuti juba enne valimistulemuste selgumist võrrelda John Kennedy presidendikssaaamisega.

Barack Obama seisab ametisse astudes silmitsi kümnenädalase viletsaima majandusliku olukorraga ning tema majandusala abid peavad asuma kureerima 700 miljardi dollari suurust finantssektori abipaketti. Obama majandusnõustajate meeskond peab samu-

ti välja töötama regulatsioonimehanismid, mis välistaks analoogilise kriisi kordumise tulevikus.

Turvalisema maailma suunas

See, mis toimub Ameerika Ühendriikides, mõjutab igal juhul olukorda kogu maailmas. „Tugev ja demokraatlik Ameerika on parim Eesti julgeoleku garant. Euroopa ei suuda selles küsimuses USAd asendada – seda on Bushi-aastad meile näidanud,“ märgib Sihtasutuse Rahvusvaheline Kaitseuringute Keskus juhataja Kadri Liik Eesti Päevalehes. Ta meenutab, et lahkuv Ühendriikide president Bush viis meid ilma suuremate sisemiste kõhkluste või väliste heitlusteta NATOsse. Ent tema välispoliitika muud sihid ja nende teostamise eba-

diplomaatiline viis on aidanud kõvasti kaasa sellele, et nüüdseks on maailm Eesti jaoks ohtlikum kui kaheksa aastat tagasi, ja seda vaatamata me NATO-liikmelisusele.

Eesti peaks Ameerikalt õppima eneseskust

Riigikogu Reformierakonna fraktsiooni esimees Keit Pentus kirjutab oma ajaveebis samuti, et Eesti jaoks on muude näitajate kõrval tähtis ja hea, kui USA on sisemiselt tugev ja kõige paremas mõttes enesekindel. „Arvan, et Obama on Ühendriikide sisemise enesekindluse tugevdamiseks juba väga palju teinud. Ja see on igal juhul hea. Ka Eesti jaoks,“ märgib Pentus.

Presidendivalimiste kampaania alguses ei tihanud keegi uuele tulijale Barack Obamale võitu ennustada.

Ei usutud sedagi, et tema demokraatide partei siseselt Hillary Clintoni hiigelaparaadi vastu minek pärjatud saab. Kõikide skeptikute kiuste aga sai. Ja tulemus annab ilmselt väga paljude ameeriklaste jaoks nn *Ame-*

Tugev ja demokraatlik Ameerika on parim Eesti julgeoleku garant.

rican dreamile uue näo. Barack Obama karisma ja suutlikkus tõmmata kaasa neid, keda poliitika seni õlgu kehitama on pannud, on erakordne. Ma arvan, et tema võit annab suure positiivse toetuse väga paljude ameeriklaste eneseteadvusele.

Silver Pukk

Viisavabadus näitab USA usaldust Eesti kodanike ja riigi vastu

Eesti kodanikel on võimalik alates 17. novembrist sõita viisavabalt Ameerika Ühendriikidesse.

Selleks peavad Eesti kodanikud omama biomeetrilist passi ning ennast eelnevalt registreerima mitte vähem kui 72 tundi enne reisi. Registreerimine toimub internetipõhises süsteemis, kuhu tuleb kanda samad andmed, mis seni on tulnud reisijatel täita lennu-

kis maabumiskaartidele. Viisavabadus laieneb üksnes Eesti kodanikele, seega teiste riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad endiselt taotlema Ameerika Ühendriikidesse sõiduks viisat.

„Ameerika Ühendriikide viisavabastuse laienemine on Eesti jaoks kindel märk väga headest ja tihedatest suhetest ning koostööst. Oma otusega näitab USA usaldust Eesti kodanike ja riigi vastu,“ lausus välisminister Urmas Paet Teatajale.

Alates 27. oktoobrist ei vaja Eesti

kodanikud viisat sõitmaks äriasjus või turistidena ka Austraaliasse. Viisavabalt on 12-kuulise perioodi jooksul võimalik Austraaliasse siseneda mitmekordselt, igakordse riigis viibimise pikkus võib olla kuni kolm kuud.

Lisaks Austraaliale ja peagi lisanduvale Ameerika Ühendriikidele ning Euroopa Liidu ja Euroopa majandusühenduse liikmesriikidele saavad Eesti Vabariigi kodanikud viisavabalt reisi- da 60 maailma eri paigus asuvasse riiki, mille arv on ajas pidevalt kasvav.

Toomas Viks

Nüüdsest saavad Eesti kodanikud vabalt vabaduse sümbolit – New Yorgi vabadussammast – külastada.

Kuum teema

Grusiinide sõjast laastatud kodud tuleb taas üles ehitada.

Eesti panustab Gruusia rahvusvahelisse ülesehitusse 17 miljonit krooni

Euroopa Komisjoni ja Maailmapanga korraldatud Gruusia toetajate konverentsil Brüsselis teatas välisminister Urmas Paet, et Eesti on valmis 2008. ja 2009. aastal toetama Gruusia ülesehitust kokku 17 miljoni krooniga.

Paet rõhutas, et doonorite konverents on tähtis samm Gruusia riigi üldise sotsiaalmajandusliku arengu toetamisel. „Majandusliku elavnemisele kaasaitamine on Gruusia konfliktist taastumiseks elulise tähtsusega ning eeltingimus stabiilsuse saavutamiseks regioonis,“ ütles välisminister Paet.

Ühistegevus oluline

„Rahvusvaheline kogukond peab tugevdama oma rolli regioonis ja olema pühendunud seni, kuni sõjajärgne olukord Gruusias on lahenenud viisil, mis tagaks riigi arengu, demokraatliku orientatsiooni ning elanike heaolu,“ toonitas Paet.

Välisminister tõi esile, et lisaks humanitaarabile ja Gruusia ülesehitamiseks antavale toetusele peaks Euroopa Liit kasutama praegust olukorda ning andma omapoolse toetuse sidemetega tugevdamiseks Gruusia ning teiste idapoolsete riikidega. „Praegu on aeg üle saada oma hirmudest ja edastada nendele riikidele selge sõnum, et tubli töö ning reformide läbiviimise järel on nad teretulnud saama osaks ühtsest Euroopa väärtuste süsteemist,“ märkis Paet.

Tonnides abi vabatahtlikelt

Eesti on järjekindlalt toetanud Gruusia demokraatlikku arengut ja riigi institutsioonide ülesehitamist. Gruusia on üks Eesti arengukoostöö prioriteetrike. Gruusia konfliktitagajärgede leevendamiseks on Eesti senini annetanud 15,5 tonni abi. Komplekteerimisel on täiendav abisaadetis, mis keskendub Gruusia laste aitamisele. Samuti on Eesti Gruusiasse saatnud neli kriisipsühholoogi, kaks IT-spetsialisti ja demineerijate rühma. Lisaks on Eesti riik UNICEFi kaudu toetanud relvakonfliktis kannatanud lapsi miljoni krooniga.

Urmas Paeti hinnangul on positiivne asjaolu, et rahvusvahelise finantskriisi tingimustes otsustasid riigid panustada suuremas mahus kui algselt oli arvata.

Lühidalt

Saue valib ka tänava „Aasta teo“

Saue linnavalitsus korraldab tänavagi konkursi „Aasta teo“, mille eesmärkideks on väärtustada linnale ja linlastele olulise tähtsusega ettevõtmist või sündmust, mis on aasta jooksul linna arengut ja tuntuust positiivselt mõjutanud.

Konkursile esitati 10 kandidaati, kellest mitu kordusid. Esitatud ettepanekute alusel koostas linnavalitsus Saue Sõnas avaldamiseks kandidaatidest valimisnimekirja. Palume lugejatel teha linnuke selle aasta teo kandidaadi kastikesse, kes hääletaja arvates on kõige rohkem selle tunnustuse vääriline.

Konkursil osalenuid hindab komisjon, kes esitleb võitjate kinnitamiseks linnavalitsusele kolm enim hääli saanud kandidaati.

Võitjate nimed avalikustatakse volikogu esimehe ja linnapea aastalõpu vastuvõtul ning avaldatakse Saue Sõnas ja linna kodulehel.

FOTO: SHUTTERSTOCK

Rapla maakonnast sai PRIA investeeringutoetuse 12 taotlejat

Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni Amet (PRIA) määras 278 taotlejale maaelu mitmekesistamiseks investeeringutoetusi kogusummas 271,8 miljonit krooni.

Rapla maakonnast saavad toetuse 12 taotlejat: Ahto Järvela, Ardi Soovik, Argo Rau, Luhtre Turismitalu OÜ, OÜ Hartli, OÜ Raudveli, OÜ Laaseri Puit, PR Metsanduse OÜ, Rein Reigo, Tapuaasa OÜ, Toosikannu OÜ, Tõnu Kriisa.

PRIA pressiesindaja Maris Sarv-Kaasiku teatel on maaelu arengukava meetme eesmärk aidata maapiirkondades edendada maaettevõtlust väljaspool traditsioonilist põllumajandustootmist: toetust saavad mikroettevõtlus, maaturism, puhke- ja vaba aja atraktsioonid, bioenergia tootmine, aga ka maainimesele vajalikud mitmesugused teenused, mille kohapealne kättesaadavus teeb elu maal mõnusamaks. Uued tegevused loovad maal ka uusi töökohti. Taotlusi laekus 371, kuid paraku ei saanud neid kõiki rahuldada kas puudulike dokumentide tõttu või sooviti toetust objektidele, mille kulutusi ei võimalda käesolev meede hüvitada.

Pärast toetuse määramise kinnituse saamist on taotlejail investeeringu tegemiseks ja selle kohta kuldokumentide esitamiseks aega kaks aastat, seejuures võib kulutusi teha mitmes osas. PRIA maksab raha välja kolme kuu jooksul pärast kuludokumentide laekumist, kontrollides kohapeal üle, kas investeering vastab taotluse sisule.

Saue linnavalitsus hoolib linlaste heaolust.

Saue eelarve lahendab linna kitsaskohti

Saue linnavalitsus esitas volikogule eelarve, kus on suurendatud noorsootöö ja hariduse investeeringuid.

Saue linnavalitsus esitas 2009. aasta eelarve projekti linnavolikogule juba 16. oktoobril. Nii vara ei ole ühelgi varasemal aastal linnaeelarve projekti üle antud. Sisuliselt tähendab see seda, et linnavalitsus alustas koheselt uue eelarvetsükli ettevalmistustega, kui 2008. aasta eelarve oli volikogu poolt kinnitatud. Nüüd on volikogul kaks ja pool kuud aega rahulikult analüüsida kavandatut.

2009. aasta eelarve üldpõhimõtteks on konservatiivne tulude planeerimine, alustatud projektide elluviimine, investeeringute suurendamine ja püsikulude vähendamine.

Noored ja haridus

Võrreldes 2008. aastaga kasvab eelarve 50 miljonit krooni, jõudes kogumahunni 179 556 010 krooni. Peamised muutused 2009. aasta eelarves on investeeringute suurenemine noorsootöö ja hariduse valdkondadesse.

Saue linna arengukava näeb ette just investeeringuid haridus- ja noorsootöö valdkonna kitsaskohtade lahendamiseks. Eelarve kasvab Euroopa Liidu toetuste ja võõrvahendite

kaasamise arvelt.

Linnapea Orm Valtsoni sõnul on 2009. aasta eelarve prioriteetid kuldade optimeerimine ja investeeringute suurendamine. „Vaatasime väga kriitilise pilguga üle valitsemiskulud ja iga eelarverea ning leidsime seal valdkondi, mis ei ole vajalikud või millele on siiani põhjendamatult kulutatud. Näiteks valitsemiskulu vähenes neli protsenti. Samas kavandatud investeeringud vajavad ka omaosalust ja iga kroon on oluline,“ rääkis Orm Valtson.

Linlaste arv kasvab

2009. aastal kavandab linnavalitsus investeeringuid algklassidehoone,

noortekeskuse ehitamiseks ja linnakeskkonna parandamiseks. Investeeringutega lahendatakse kitsaskohad, mis on tekkinud elanike arvu kasvuga. Saue elanike arv on ületanud juba 6000 elaniku piiri. Lähiaastatel kasvab oluliselt laste arv, kes lähevad esimesse klassi ja omavalitsus peab olema valmis nende vastuvõtuks.

Valtsoni sõnul on eelarve juhtimisinstrument, millega säilitatakse olemasolevaid ja luuakse uusi väärtusi ja teenuseid elanikele. „Kvaliteetsem avalik teenus, puhtam ja esteetilisem elukeskkond mõjuvad alati inimeste meeleolule, enesetundele ja töövõimele. 2009. aasta eelarve on suunatud just sellele,“ sõnas Valtson. **ETI**

Arukülla ehitatakse uus põhikool

Raasiku vallavalitsus plaanib ehitada Aruküla Põhikooli amortiseerunud maja asemele uue õppehoone.

Aruküla Põhikool ehitati 1978. aastal, mis ei olegi nii ammu, aga arvestades selle aja ehituskvaliteeti on hoone tänaseks peaaegu amortiseerunud. Juba siis, kui koolimaja ehitati, oli kohaliku kolhoosi juhtkonna soov ehitada koolimaja suurem, koos kaasaegse võimlaga.

Laudad ja koolid

Raasiku vallavanema Andre Sepa sõnul leidsid nõukogude korra eestvedajad aga, et rohkem on vaja laudakomplekse ja tootmisrajatisi ehitada ning kaasaegsena koolimaja ehitus tundunud neile liialt kodanlik.

„Raasiku valla missiooniks on heakorrastatud ja turvalises keskkonnas inimsõbraliku, tasakaalustatud ja konkurentsivõimelise arengu kindlustamine. Konkurentsivõimeline saab

FOTO: RAASIKU VALLAVALITSUS

Raasiku valla lapsed saavad peagi õppida uues koolimajas.

vald olla vaid sel juhul, kui suudab pakkuda heal ja kaasaegsel tasemel haridust vallas elavatele noortele,“ rääkis Sepp.

2004. aastal valmis koolile kaasaegne võimla, kus vaba aega sisustavad kogu piirkonna inimesed. Kooli ruumikitsikust on seni leevendanud kõrval asuv lasteaiamaja, kus asuvad klassiruumid. Lasteaiakohtade puudus on aga süvenev ja ruumide vabastamine

lasteaiastale mõõdapääsmatu.

Raasiku vallavalitsus on tellinud Aruküla Põhikooli juurdeehituse ja rekonstrueerimise projekti arhitektuurbüroolt Piko Projekt, arhitektiks kooli projekteerimiskogemustega Maarja Nummert. Projekt valmis 17. novembriks, peale seda tehakse sellele ekspertii ja kuulutatakse välja riigihange ehitaja leidmiseks. Kogu objekt peaks valmima kaheetapi-

liselt, enne algklasside maja juurdeehitus ja seejärel rekonstrueeritakse olemasolev hoone. Koolimaja lõplik valmimine on planeeritud hiljemalt 2010. aasta alguseks.

Euroopa Liit toetab

Eelkalkulatsioonide kohaselt on maksumuseks koos sisustusega arvestatud 53 miljonit krooni, millest 37,2 miljonit on ette nähtud Euroopa Liidu toetusest „Kohalike avalike teenuste arendamine“. Ülejäänud tuleb katta valla eelarvest ja ilmselt laenuvahaga.

Euroopa Liidu meede on Raasiku vallale ainukeseks päästerõngaks, et kaasajastada koolihoone ja vabastada ruumid lastepäevahoiuks. Vallal endal puuduvad sellised võimalused ja omavahenditest ehitamine lükkuks määramatusse aega edasi. „On hea meel, et ehitusturg on stabiliseerumas nõudmise-pakkumise traditsioonilisse vahekorda ja see suurendab klientide võimalusi saada paremat ehituskvaliteeti ja õiglast hinda,“ lausus Sepp. **ETI**

Sotsiaalse hingega päästetöötaja

Reformierakonna Kaiu piirkonnajuht Õie Kopli töötab igapäevaselt Lääne-Eesti päästkeskuse Raplamaa päästesakonnas ennetustöö vanempetsialistina ning õpib töö kõrvalt ka sotsiaaltööd.

Päästesakonna ennetustöö vanempetsialisti amet meeldib Õiele. „Vähesed inimesed saavad rahuliku südamega öelda, et ma armastan oma tööd. Mina olen üks neist. Töö esitab iga päev uusi väljakutseid, on väga huvitav ja vahelduv,“ lisab naine. Ise peab ta ennast heaks suhtlejaks, aktiivseks, õppimisaltiks, täpsust ja konkreetset hindavaks.

Tantsib koos tütrega kõhutantsu

Nagu juba nimetatud, tegeleb Õie lisaks tööle ka õppimisega: Tallinna Ülikooli Rakvere Kolledžis kolmandal kursusel sotsiaaltööd. Kooli ja tööga korraga toimetulemine on paras pähele. „Järgmine aasta saab olema väga raske, sest ees seisab praktika, lõputöö kirjutamine, selle kaitsmine sügisel, ning bakalaureuse eksamiks valmistumine. Lisaks tuleb edukalt osaleda kohalike omavalitsuste valimistel.“ Raskused Õiet ei heiduta. Küll aga kannatab hobidega tegelemine. „Hetkel on hobidega nii, et töö, kool ja pere võtavad aja täielikult ära. Mul on 15-aastane tütar, kellega koos kõhutantsuga tegelemas käisime. Sellel aastal on tütre ees põhikooli lõpetamine ja veel tahab ta minna autokooli. Leppisime siis kokku, et tänava kõhutantsuga ei tegele. Tütar harrastab veel lisaks rahvarallit ja rallisprinti. Püüan võimaluse korral ikka kaasa elamas käia,“ räägib Õie. Oma kodukanti, Kaiut Õie armastab.

Õie Kopli peab õnnetuste ennetamist ülioluliseks.

„Väike, kena turvaline vald. Hea asukoht. Kaunis loodus,“ loetleb ta Kaiukandi eeliseid.

Avastas endas liberaali

Poliitikasse sattus Õie enda sõnul täiesti juhuslikult. Hea tuttava Sirje Laansoo abikaasa pöördus tema poole küsimusega: „Mis sa poliitikast arvad?“ Õie ei osanud esialgu midagi vastata. „Vestlesime natukene ning siis tegi tuttav ettepaneku: „Sa tubli

noor naine, tule Reformierakonda.“ Sõrme andsin, käsi läks,“ räägib Õie naerdes, sest tegelikult on ta valikuga rahul. „Reformierakonna liberaal-

ne maailmavaade klappib minu põhimõtetele,“ lausub ta.

Õie juhitud Reformierakonna Kaiu piirkond moodustati hiljuti. „Oleme optimistlikud ja püüame endast anda parima,“ lubab Õie. Samas ootab ta oma seltskonda ka uusi aktiivseid liikmeid. „Järgmiseks sügiseks on meil juba hulk mõtteid selle kohta, kuidas meie vald areneva peaks ja otsime neile valimistel toetust,“ ütleb ta lõpetuseks. **ET**

Rapla Kirikumuusika Festival lubab värskaid ideid

Rapla Kirikumuusika Festivali uus peakorraldaja Jakob Kukk lubab säilitada festivali senise kvaliteedi ning kaasata värsket verd ja uusi ideid.

„Kindlasti ei tohi festivali tasemes mingit hinnaalandust teha,“ märgib Kukk. „Peaaugust kaasa toori ja andekaid Raplamaa päritoluga muusikuid, nagu Merle Hillep, Birgit Õigemeel, Pärt Uusberg ja veel teisi.“

Kukk loodab, et neil on motivatsiooni endale nime teinud festivalile esinema tulla. „See tooks kuulajate hulka ka neid, kelle jaoks festival on seni olnud liiga elitaarne üritus,“ lisab Kukk.

Jakob Kukk ootab muusikasõpru Rapla kirikusse.

Tema sõnul peaks festivali pärliks ja maiuspalaks jääma igal aastal mõni klassikaline suurvorm. „Minu soov festivali korraldajana on teha julgeid muutusi, seejuures senist saavutustele latti alla laskmata,“ räägib Kukk.

Järgmise aasta festivalil on praeguse seisuga kindlad kolm kontserti Rapla kirikus: 14. juuli kontsert küüditatute mälestuseks, 18. juulil Filharmonia kammerkoori kontsert ja 24. juulil tähtorganist Katrin Meriloo orelkontsert.

„Kindlasti liisandub siia loetellu veel nii mõningi hea

kontsert, kuid meie riigi majanduslik olukord ei võimalda järgmisel aastal jätkata sama suure eelarvega nagu seni, mistõttu kontsertide ja esinemiskohtade arv väheneb,“ räägib Kukk.

Rapla Kirikumuusika Festivali on peetud juba 17 aastat. Algselt kohaliku sündmusena alguse saanud üritus on viimastel aastatel kasvanud kolmenädalaseks ürituseks, kus on kokku umbkaudu 15 kontserti.

Kuke sõnul on võinud rahva huviga rahule jääda. Väga palju on külalisi käinud Tallinnast. Aga ka mitte ainult. Kukk on kohanud külalisi, kes on tulnud ka Võrust. „Suvi on aeg, kus inimesed sõidavad ringi ja külastavad erinevaid üritusi,“ räägib Kukk. **ET**

Lühidalt

Keila riigihankel seitse pakkumust

Keila Gümnaasiumi uue hoone ehitamiseks väljakuulutatud riigihankle reageeris seitse ehitusfirmat või nende kooslust.

„Oleme positiivselt meelestatud, sest hankle reageeriti aktiivselt. Usume ka pakkumuste kõrgesse kvaliteeti, sest lähteandmed pakkumuste koostamiseks on olnud loodetavasti piisavad,“ sõnas Keila Hariduse Sihtasutuse nõukogu esimees Enno Fels.

Keila uue koolihoone riigihanke komisjon otsustab pakkujate kvalifitseerimise, pakkumuste vastavuse ja parima pakkumuse väljakuulutamise üle nii kiiresti kui võimalik, informeerides sellest pakkujaid seaduses ettenähtud kolme tööpäeva jooksul pärast otsuste vastuvõtmist. Komisjoni juhib sihtasutuse nõukogu esimees Enno Fels.

Keila Gümnaasiumi uue hoone vundamendi ja välistrasside ehitustööd on lõpusirgel.

Keila Gümnaasiumi uue hoone projekteeris arhitektibüroo AB Ansambel OÜ arhitekt Toivo Tammik. Kooli hoone on ristkülikuline ja projekt kannab nimetust Põhjatäht. Uus hoone paikneb Keila algkooli lähedal, looduslikult kauni männimetsa ääres. Kooli territooriumi suurus on ca 65 500 m², maja ehitusaluse pinda suurus 9712 m². Koolihoone on kolmekorruseline, milles kasuliku pinda kokku on 17 310 m². Koolis saab paiknema raamatukogu ning suur võimla.

Käru kiriku tornikuulist ja sealt leitud

Usupuhastuspühal, 31. oktoobril 2008, avati Tallinnas sepp Rein Mõtuse poolt Käru kiriku tornikuul.

Asjatundjate selgitust mööda on kiriku tornis asunud tornikuuli mingil ajahetkel teadmata põhjusel keeratud kraadi nõnda, et alumine osa on saanud ülemiseks osaks. Kuuli avamine pakkus mitmeid põnevaid avastusi. Nimelt olid kogu kuuli sisemuses olnud vaba ruumi hõivanud mesilased, kes olid sinna ehitatud tõelise „meemeistrite linna“ oma pea- ja kõrvaltänavatega.

Mahuliselt kõige suurem leid oligi mesilasvaha. Kui meistril õnnestub see omapärane linn tervelt kätte saada, siis on seda loodetavasti huvilistel võimalus tulevikus ka kirikus näha.

Kuid samuti oli suureks leiuks ka tornikuulis lebanud väike silinder, mille avamisel leiti 1935. aastal tehtud kiriku 75. juubeli laululeht, õpetaja Eduard Uibo poolt kirjutatud lühike ülevaade tornikuuli ja risti remondist 1941. ja 1942. aastal.

Leitud dokumendid viidi esialgu Rahvusraamatukogusse, kuid hiljem antakse need kindlasti üle omanikule – EELK Käru kogudusele.

Mida arvavad Sina?

Harju- ja Raplamaa elanikele lugemiseks mõeldud Eesti Teataja on huvitatud oma lugejate arvamusest. Kui Teil on mõtteid, millest ajaleht võiks kirjutada, siis täitke, lõigake lehest välja ja postitage allolev kuponng. Marki lisama ei pea. **Vastajate vahel loositakse välja Eesti Teataja meene.** Mõtteid ja arvamusi võib saata ka e-kirjaga teataja@reform.ee. Eelmises lehes avaldatud tagasiside ankeetide seast võitis auhinna: **Hilda Tombak**

Hea Harju- ja Raplamaa inimene!

Anna meile teada kolmest oma kodukohta puudutavast teemast, millest võiksime kirjutada:

- .....
- .....
- .....

Minu nimi ..... Vanus .....

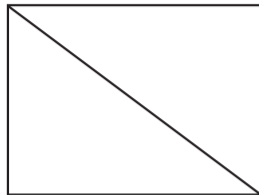
Aadress .....

Telefon .....

E-kiri .....

Oma andmeid edastades olen tulevikus nõus saama Eesti Reformierakonda ja selle poliitikut puudutavat infot või reklaami, mille edastajatel või töötlejatel luban kasutada oma andmeid nimetatud eesmärgil tingimusel, et andmeid ei kasutata muuks kui Eesti Reformierakonna ja selle poliitikute seonduva informatsiooni või reklaami edastamiseks.

Reformierakond

tasub postikulu
Luba nr. 1591

**MAKSTUD VASTUS
EESTI**

REFORMIERAKOND
Tõnismägi 9
10119 TALLINN

FOTO: MAHTRA TALURAHVAMUSEUM

Eeru kõrts

Koht, kus peeti sõjanõu

Eeru maantee kõrtsi lasi ehitada Atla parun Barlöven 1840. aastal ja see on ainuke esialgsel kujul säilinud talupojakõrts terves Eestis. Kuna kõrtsipidaja pidi olema tühtlasi ka talunik, siis kujutab kõrtsihoone puidust kambrite ja rehoaga ning paekivist rehealusega tüüpilist 19. sajandi Juuru kihelkonna talutaret.

Rehielamule on väga iseloomulikud madalad ukсед, sest reheahjust tulev soojus pidi kauem majas püsima. Kõrtsihoonel puudub korsten ning kogu suits pääseb välja seina sees olevatest ava-

dest. Kelpkatuse katteks on pilliroog. Mahtra sõja ajal oli just kõrts see koht, kuhu tuldi nõu ja abi saama. Kõrtsihoone on Mahtra Talurahvamuuseumi filiaal ja seal korraldatakse tihti rahvakalendri tähtpäevi.

Eesti Teataja

Eesti Teataja
Eesti Reformierakond
Tõnismägi 9, 10119 Tallinn
Toimetusega saab tööpäevadel 10-14 ühendust telefonil 5850 1122 ja meiliaadressil: teataja@reform.ee

Saada vastus märksõnaga "lahendus" 10. detsembriks aadressile Tõnismägi 9, 10119 Tallinn või e-posti teel teataja@reform.ee ning osale kinkekaardi loomisel.

Ristsõna lahendus

Ees- ja perekonnanimi

Postiaadress või e-post

Telefon

Eelmise auhinna võitis:
Helju Pilve

Oma andmeid edastades nõustun tulevikus saama Eesti Reformierakonda ja selle poliitikut puudutavat infot või reklaami, mille edastajatel või töötlejatel luban kasutada oma andmeid nimetatud eesmärgil tingimusel, et andmeid ei kasutata muuks kui Eesti Reformierakonna ja selle poliitikute seonduva informatsiooni või reklaami edastamiseks.

Cimber ***	Üllatav olevus	Endine põllu- majandus- minister	Gotland		... Kapital (Preatoni firma)	Umbes	Naise riideese	Kagu- suund	Pritsimis- töö abi- vahendid	Spetsiaal-	1,5 aastat vana	Maatükk 10m x 10m	Nikkel	Pahviks lõõvad seigad	Kaalium- hüdrok- siid
Tegelane "Viimsest reliikviast"				Vale- arvestus Kunagine bänd											
Ohvitseri auaste					Paroodia- bänd Inglase ei							Filmimees Kibe- kähku			
Partei								Tšiili tennisist, endine nr. 1 maailmas Varakas					Miami Heat Tallinna linnaosa		
Pealinn Lõuna- Ameerikas				Vana sepp Ivan Siuglev olend						Põllumajan- dustaim Liitium					...-särk
Osa siili kaitse- kilbist (4 tähte)															
Vere- grupp		Eksimus Hamba- põletik				Valu tegema Kallis nimene									Pealinna küttev SEJ
Moskva oblast			Objekt Must ahhaat				Noorsoo- ühing Ilmakaar			Ehk Vene sina		1006. Inglise jalgpalli- kuulsus			
	Jõgi Euroopas (1870 km)			Abikaasa (4 tähte) Põletus- märk											
Popid								Tõestisün- dinud lugu Moskva suurpood					Briti kuningas Saksa sina Yleisradio		
Psühhi- aater						K.Kõusaare raamat Suurim liftitootja				liri lauljatar Eesti lauljatar					Seinatühe
	Konflikt (4 tähte) Thalasso Spa ... Mare														
Maksikoer multi- filmist				Gin Tonic Meedia- kanal			Lahkumine Fordi mudel							Orkester Junior Noot	
Liiklus- ohतिक piirkond								2 järjes- tust tähte Raadius				Vilgas Šuriku ope- ratsioon			
Astaat				Sirbi kauaaegne seltsimees											